

АРХИВ
ЈУГОСЛАВИЈЕ

БИБЛИОТЕКА ИНФОРМАТИВНИХ СРЕДСТАВА

ИНВЕНТАР

**ГЕНЕРАЛНИ КОНЗУЛАТ
КРАЉЕВИНЕ СРБА, ХРВАТА И
СЛОВЕНАЦА У БУКУРЕШТУ**

1918-1929 (1919-1929)

Тонка Жупанчић
1997.

Библиотека информативних средстава

ИНВЕНТАР
сумарно-аналитички

AJ-754

**ГЕНЕРАЛНИ КОНЗУЛАТ КРАЉЕВИНЕ СРБА, ХРВАТА И
СЛОВЕНАЦА У БУКУРЕШТУ**

1918-1929 (1919-1929)

Тонка Жупанчић

САДРЖАЈ ИНВЕНТАРА

	Страна
ИСТОРИЈСКА БЕЛЕШКА	V
ИСТОРИЈАТ СТВАРАОЦА ФОНДА	VII
УНУТРАШЊА ОРГАНИЗАЦИЈА СТВАРАОЦА ФОНДА.....	X
РЕГИСТРАТУРСКО ПОСЛОВАЊЕ СТВАРАОЦА ФОНДА	X
СТАЊЕ И ЗНАЧАЈ АРХИВСКЕ ГРАЂЕ ФОНДА.....	X
СТРУКТУРА АРХИВСКЕ ГРАЂЕ.....	XIII
ОПИС ЈЕДИНИЦА ОПИСА	1
ИНДЕКСИ АРХИВСКЕ ГРАЂЕ ФОНДА.....	13
ИМЕНСКИ ИНДЕКС	15
ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ИНДЕКС	16
ТЕМАТСКИ ИНДЕКС.....	17

ИСТОРИЈСКА БЕЛЕШКА

**ГЕНЕРАЛНИ КОНЗУЛАТ
КРАЉЕВИНЕ СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА
У БУКУРЕШТУ
1918-1929. /1919-1929/**

ИСТОРИЈАТ СТВАРАОЦА ФОНДА

Генерални конзулат Краљевине СХС у Букурешту започео је свој рад децембра 1918. године преузивши послове, особље и просторије од Генералног конзулата Краљевине Србије. Почетак рада Генералног конзулата Краљевине Србије у Букурешту датира из 1914. године односно непосредно пред почетак Првог светског рата.¹

Престанком рата, уједињењем земље Конзулат наставља са радом под називом Генерални Конзулат Краљевине СХС.²

Указом од 03.03.1919. године за генералног конзула у Генералном конзулату у Букурешту постављен је Добривоје Свилокосић.³ Премештајем Добривоја Свилокосића за дипломатског агента у Краљевском заступништву у Каиру, Рајко Винтровић је, истим указом од 04.06.1922. године, постављен за генералног конзула у Генералном конзулату Краљевине СХС у Букурешту.⁴

Указом од 24.10.1926. године Рајко Винтровић се поставља за саветника у Посланству Краљевине СХС у Берлину,⁵ док се Владимир Вукмировић другим указом од 26.10.1926. поставља за конзула у Генералном конзулату у Букурешту.⁶

На основу увида у архивску грађу Конзулата евидентно је да се напред наведени укази нису реализовали, будући да је послове генералног конзула у Букурешту и даље обављао Рајко Винтровић. То је и био разлог да се донесе нови указ (05.12.1926.) о поновном постављењу Рајка Винтровића за генералног конзула у Букурешту и на тај начин пониште претходни укази.⁷ Међутим не за дуго с обзиром да исти бива премештен у Београд за директора Административно-правног одељења МИД-а, а Светозар Рашић Указом од 02.02.1927. постављен за генералног конзула у Букурешту.⁸

¹ Указ о постављењу Добривоја Свилокосића за конзула у Генералном конзулату Краљевине Србије у Букурешту од 25.04. 1914. године. АЈ, МИП КЈ (334), Управно одељење (УО), Укази 1914.год., б.б.

² На седници Министарског савета Краљевине СХС од 22.12.1918. год. донета је одлука да се сва посланства и конзулати Краљевине Србије од тада зову посланства и конзулати Краљевине СХС. Б. Петрановић, М. Зечевић, Југославија 1918-1984, Збирка докумената, Београд, 1985, стр. 135.

³ Службене новине Краљевине СХС, I - 1919. бр. 20 од 18.03.1919. год.

⁴ АЈ, 334, Укази, УО, 1922. Пр. Пов. бр. 2138.

⁵ АЈ, Генерални конзулат Краљевине СХС у Букурешту (754), Обавештење МИП-а о доношењу Указа Пр. Пов. 4112 о постављењу Рајка Винтровића за саветника Посланства у Берлину, Пов. бр. 49, Ф-1, Ј-б.

⁶ АЈ, 334, Укази, УО, 1926, Пр. Пов. бр. 2138

⁷ АЈ, 334, Укази, 1926. Пр. Пов. бр. 5258.

⁸ АЈ, 334, Укази, 1927. Пр. Пов. бр. 425.

Разлози брзе смене Рашића нису познати, но његовим одласком на место генералног конзула у Берлину, Милан Антић истим указом (12.05.1927.) буде постављен за генералног конзула у Букурешту.⁹ Из докумената Конзулата евидентно је да је Милан Антић тек 09.10.1927. год. примио дужност, да би Указом од 10.04.1928. био премештен у Посланство у Варшави. Истим Указом Иван Вукотић постављен је за генералног конзула у Генералном конзулату у Букурешту.¹⁰

Доношењем Указа од 19.05.1929. године Генерални конзулат Краљевине СХС у Букурешту престао је да ради.¹¹ Посланство Краљевине СХС у Букурешту извршило је коначну ликвидацију Генералног Конзулата и преузело његове послове и архиву.¹²

О разлозима за укидање конзулата у престоницама где постоје посланства говори нам акт МИП-а од 12.04.1929. год.: “Досадашњом организацијом није било обезбеђено јединство у раду између посланства и конзулата у истом месту. Конзулатима је било остављено у првом реду старање о привредним интересима, тако да су посланства обрађала готово искључиву пажњу чисто политичким питањима, која се често не могу одвајати од привредних питања, тако да је њихов рад услед тога морао бити једностран и непотпун. Како је новим упутствима за конзуларну службу прописано да о свим питањима која се односе на целу државу треба да подносе извештаје само престонички конзулати, то је самим тим њихова служба изашла из обима надлежности једног конзулата, те је природно да ту дужност приме на себе посланства.

У административним предметима често није било могуће тачно одредити надлежност једног и другог представништва, тако да је било излишног закашњења у раду ...”.¹³

Према Милоју Милојевићу “конзули имају мисију чисто економског карактера. Они углавном имају атрибуције административне а не политичке природе. Конзули имају за мисију да заступају у иностранству интелектуалне, трговачко- индустријске интересе своје земље и да штите поданике државе која их делегира. Права и дужности конзула одређени су Правилником о конзуларној служби који прописује њихова држава, међународним обичајима и конвенцијама респективних држава. Код нас постоји Правилник од 1882. године који је непотпун и застарео. У МИП-у се спрема нови Правилник, рађен на модерној основи, који ће скоро бити стављен на снагу.

Према томе функције наших конзула углавном су регулисане међународним обичајним правом. Оне се углавном састоје у следећем: 1) заштита трговине и пловидбе наше Краљевине и слање извештаја о економском стању земље у којој се налази; 2) извесне административне атрибуције - издавање и визирање пасоша, оверавање и легализација докумената, вођење спискова о личном и породичном стању својих држављана итд., 3) заштита држављана њихове земље; 4) извесне функције нотаријалне и цивилно-судске природе (снимање извесних аутентичних аката, дужности приликом отварања наследства држављана њихове земље итд.).”¹⁴

Уредба о организацији МИД-а, дипломатских заступништва и конзулата Краљевства СХС у иностранству из 1919. године, није регулисала надлежност конзулата већ само могућност њиховог отварања, ако то потреба службе захтева.¹⁵

⁹ АЈ, 334, Укази, 1927. Пр. Пов. бр. 2183.

¹⁰ АЈ, 334, Укази, 1928. Пр. Пов. бр. 1090.

¹¹ АЈ, Службене новине Краљевине СХС, бр. 138 од 15.06.1929.

¹² АЈ, Посланство КЈ у Румунији - Букурешт (395), Ф-20, Ј-210, К.Т. бр. 3931 од 18.06.1929.

¹³ АЈ, 395, Ф-20, Ј-210, Пов. бр. 343

¹⁴ Милоје Милојевић: „Наши односи са другим државама - Јубиларни зборник живота и рада СХС II, 1918-1928.“, стр. 747

¹⁵ Службене новине Краљевине СХС, I, 42, 10.05.1919. год.

Крупни економско-привредни и конзуларни задаци који су знатно проширени после Првог светског рата услед међународне тежње за санацијом економских прилика у Европи, наметнули су потребу да се и наша конзуларна служба модернизује и регулише нарочитим правилником. Рађена за потребе предратне Србије, Правила конзуларне службе од 12.06.1882. године нису одговарала новим потребама ове важне гране наше спољне службе. То је и био разлог да Министарство иностраних дела тражи од Генералног конзулата у Букурешту сугестије за израду правилника о конзуларној служби. Не задржавајући се на надлежности Конзулата у погледу приватно-правних односа наших поданика, пасошке службе, војне обавезе, и др. Генерални конзулат у Букурешту, посебно је елаборирао као најважније дужности конзулата информативну економску службу о земљи у којој конзулат делује и пропаганду наше привреде у истој.¹⁶

На питање Посланства што би конзуларна конвенција склопљена са Румунијом требала садржавати и како поделити послове конзуларно-трговинске природе између Посланства и Конзулата, Генерални конзулат, актом бр. 3156 од 17.06.1927., одговара: “Интервенције Генералног конзулата могу бити само у случајевима чисто приватно-правне природе, а све остало, где би било места обележју политичког карактера остало би Посланству. Тако нпр. Генерални конзулат би интервенисао по свим питањима која се односе на имовину наших грађана у Румунији, питање секвестра над имовином наших поданика, питање двовласничких имања, стицање румунског и губљење нашег држављанства, слободно вршење професије и заната, право расправе заоставштине, право боравка у Румунији, кретање грађана итд.

По питању што би требало нарочито да уђе у ту конвенцију Генерални конзулат је мишљења да би требало обратити нарочиту пажњу на наш извоз преко Румуније (жито и остали производи који се изводе преко Браиле), транзит робе за нашу Краљевину када га буде било, питање транспорта робе Дунавом, било нашим било румунским лађама и шлеповима, питање смештаја робе у депое, компетенција за спорове који отуда произилазе итд. Од осталог, од главних питања нарочито настојати на томе да се регулише питање наших грађана у Румунији и њихов однос према румунској држави дефинитивно реши (овде би ушле разне олакшице које би се пружиле нашим грађанима у погледу боравка, вршења професије и остало)”.¹⁷

На основу увида у архивску грађу Посланства и Конзулата као и релевантне литературе може се закључити да, упркос свих напред наведених припрема, није донесен ни Правилник о конзуларној служби ни Конзуларна конвенција са Румунијом која би ближе регулисала конзуларно-трговинска питања двеју земаља и надлежности самог конзула.

Иако Уредбом о организацији МИД - из 1919. године није наведено, чињеница јесте да је наш посланик у Румунији био и први претпостављени генералном конзулу у Букурешту. То се експлицитно каже у тексту тзв. повеље - врсте акредитивног писма за генералног конзула у Букурешту (05.11.1926.) у коме се наводи да исти (мисли се на генералног конзула) “под влашћу нашег изванредног посланика и опуномоћеног министра врши поверену му дужност.”¹⁸

Исто тако Генерални конзулат био је у обавези да све своје извештаје: политичке, економске и опште извештаје о важнијим догађајима доставља Посланству истовремено кад и Министарству иностраних послова. Ово из разлога да Посланство буде обавештено како о раду Конзулата тако и о догађајима из његовог делокруга.¹⁹

¹⁶ АЈ, 395, Ф-17, Ј-182, бр. 1772 од 25.04.1927. год.

¹⁷ АЈ, 395, Ф-17, Ј-182, Пов. бр. 330/1927.

¹⁸ АЈ, 754, Ф-3, Ј-14, б.б.

¹⁹ АЈ, 395, Ф-17, Ј-180, Пов. бр. 467, август 1927. године

УНУТРАШЊА ОРГАНИЗАЦИЈА СТВАРАОЦА ФОНДА

Послове Генералног конзулата обављали су у правилу: конзул и вицеконзул са два до три службеника. Међутим, и тако распоређено особље често пута је из разних разлога било одсутно тако да су се у Конзулату задуго обављали само најнужнији текући послови. Илустративан је акт од 18.07.1921. год. у којем генерални конзул пише: “Морам нагласити са највећим жаљењем да до дана данашњег нисам ни ја ни мој вицеконзул стигао да пошаљем ма и само један трговински извештај или извештај о финансијским приликама у Румунији, или о многоструким законским реформама по свим гранама јавног живота, које је реформе изазвао рат у овој земљи, која по својој социјалној и економској структури има толико сличности са нашом државом.”²⁰

Такво стање продужава се и у 1925. години будући да генерални конзул тражи повећање нижег особља Конзулата како би се “ово надлештво већ једном отргло од просте полицијске-ванпарничке службе, јер са овим особљем не може да се бави и правим конзуларно-трговачким послом. За какво изучавање економских питања, за праћење кретања трговине и индустрије у Румунији, за спољну службу, чиновницима апсолутно не остаје времена.”²¹

Све нам ово говори да се о унутрашњој организацији Генералног конзулата не може говорити, тим пре што ни Уредба о организацији МИД-а из 1919. нити неки интерни акт није регулисао исту. Члан 36 исте Уредбе само наводи да се вицеконзули и писари одређују на службу, према потреби, само код сталних генералних конзулата и конзулата.

РЕГИСТРАТУРСКО ПОСЛОВАЊЕ СТВАРАОЦА ФОНДА

Посебни прописи о канцеларијском пословању Генералног конзулата Краљевине СХС у Букурешту нису донесени. У недостатку упутстава о начину пословања и руковања службеним актима у Конзулату основу за реконструкцију канцеларијског пословања чини сачувана грађа.

Основна евиденција аката је деловодни протокол. Акта су завођена у поверљиви и општи деловодни протокол. Деловодни протоколи нису сачувани. Поред тога вођене су и сачуване разне конзуларне евиденције као што су: књиге пасоша и виза, пасошки регистри, судске књиге, судски регистри, књиге благајне, партијалници депозита, дневници депозита, експедиционе књиге и др.

СТАЊЕ И ЗНАЧАЈ АРХИВСКЕ ГРАЂЕ ФОНДА

Грађа Генералног конзулата Краљевине СХС у Букурешту примљена је у Архив Југославије, заједно са грађом Посланства КЈ у Румунији, од Савезног секретаријата за иностране послове, примопредајним записником бр. 851/1 од 31.12.1990. год.²²

Будући да је укидањем Генералног конзулата у Букурешту 1929. године Посланство преузело његове послове и архиву, то је грађа Конзулата била у потпуности инкорпорирана са грађом Посланства, тако да о количини примљене грађе Генералног конзулата не можемо говорити. Укупно стање грађе било је веома лоше, тако да се и у самом примопредајном записнику констатује да је грађа фонда несређена, некомплетна и неразграничена.

²⁰ АЈ, 754, Ф-2, Ј-10, бр. 4306

²¹ АЈ, 754, Ф-1, Ј-5, Пов. бр. 32 од 25.07.1925. године.

²² Види Досије фонда Посланства КЈ у Румунији - Букурешт

Посебан проблем био је тај што је примљена грађа била оптерећена огромном количином безвредног регистратурског материјала. Зато смо сматрали да би било крајње нерационално прво одвојити грађу Конзулата од грађе Посланства, да би онда највећи део и једне и друге издвојили као безвредан регистратурски материјал.

Највећи део безвредног регистратурског материјала односио се на: преписку у вези правне помоћи у грађанским, кривичним и управним стварима; молбе за улазне и транзитне визе; молбе наших грађана за добијање или продужење пасоша; наплату такса; финансијску документацију и др. Детаљније о издвојеном материјалу види Листу за издвајање безвредног регистратурског материјала Посланства КЈ у Румунији.²³

Граничне године сређене архивске грађе Генералног конзулата су 1919-1929. година. Физичко стање грађе је задовољавајуће

Код сређивања грађе Конзулата испоштовани су степени поверљивости исте, тако да је грађа класификована на две основне групе: поверљиву и општу архиву. Како се ради о свега 3 фасцикле (кутије) архивске грађе, иста је унутар двеју основних група хронолошки сређена, аналитички описана по годинама и индексирана.

Већи део грађе је на српском језику, док је мањи део на француском, румунском, италијанском, и мађарском језику.

Иако архивска грађа Конзулата по својој природи не садржи прворазредну грађу за проучавање свеукупних југословенско-румунских односа, ипак, заједно са грађом Посланства доприноси њиховом свестранијем сагледавању.

Архивска грађа Генералног конзулата садржи разне врсте материјала као што су: закони, упутства, решења, извештаји, реферати, циркулари и преписка. што се тиче самог садржаја архивске грађе преовлађују материјали о: раду Конзулата, издавању виза страним држављанима, издавању бесплатних виза, издавању и продужењу пасоша југословенским држављанима у иностранству, сукобу надлежности између Посланства и Конзулата у вези издавања пасоша, таксама за визе и пасоше и другим конзуларним таксама, жалбама странаца на рад Конзулата, потреби отварања нашег представништва у Галацу или Браили и територијалној надлежности новоствореног Конзулата у Браили, подели надлежности између Посланства и Генералног конзулата у Букурешту, контактима са румунским властима потреби закључења конзуларне конвенције са Румунијом и предлозима што би иста требала да регулише; постављењу и премештају особља Конзулата, материјалном положају особља и потреби његовог повећања;

совјетским агентима на Балкану; албанској колонији односно Албанском комитету у Румунији, Албанцима - југословенским држављанима у Румунији, активности Македонско-румунског друштва (куцовлаха) у Румунији и положају румунске мањине у Македонији; потреби узајамног обавештавања о полицијским стварима;

Србима, односно нашим грађанима у Румунији, њиховом занимању, имовини, поседима, српским школама и црквама, Друштву “Братство Срба, Хрвата и Словенаца” односно нашој колонији у Браили, Галацу и Сулини, положају наших држављана у Румунији и односу румунских власти према њима, слању печалбарског новца, заоставштини бивше Српске црквене општине у Турн Северину, двовласницима и др.

Интересантан је акт генералног конзула од 29.04.1921. год. који говори о броју и социјалној структури југословенских држављана на раду у Румунији: “ У Румунији се данас налази око 10.000. наших држављана. Већи део (око 75%) су наши печалбари из Крајинског, Пиротског, и Врањског округа, те Јужне Србије (Тетово, Битољ) који се овде махом баве трговином (бакали, пекари, бозалије, млекари, баштовани итд.)”²⁴

²³ Види Досије фонда Посланства КЈ у Румунији - Букурешт

²⁴ АЈ, 752, Ф-2, Ј-10, бр. 387.

На основу увида у архивску грађу Посланства КЈ у Букурешту овај број наших држављана на раду у Румунији, касније се само повећавао.

Знатну скупину аката чине извештаји генералног конзула и Министарства пољопривреде Румуније о економској политици Румуније, политици Румуније у области шумарства и посебно о храстовом дрвету, румунским мерама у области пољопривреде, класирању жита (закон у прилогу), организацији, администрацији и експлоатацији пашњака (закон у прилогу и његовом утицају на положај наших мањина), румунском увозу и извозу, румунским ценама, привредној и трговинској активности, стању румунске пољопривреде (усева, и климатској ситуацији, транзиту румунске стоке преко наше земље и др.).

Посебан интерес наша земља имала је за румунску нафту тако да је Конзулат прикупао податке о ценама румунске нафте и нафтиних деривата, условима продаје за потребе Министарства војске и морнарице и Министарства саобраћаја, условима за оферталне лицитације и др.

Као информативно средство урађен је аналитичко-сумарни инвентар са индексима (именични, географски, институционални и тематски)

У раду на сређивању и обради фонда, радили су: Тонка Жупанчић, архивист и Мира Штетић, архивски помоћник.

Истраживачи при цитирању коришћене грађе служе се сигнатуром која се састоји од ознаке Архива Југославије (АЈ), броја фонда (754), броја фасцикле и јединице описа.

Укупна количина грађе износи 0,35 д.м., од тога 3 фасцикле (кутије) и 17 јединица описа.

Београд, јануар 1997. година

**СТРУКТУРА
АРХИВСКЕ ГРАЂЕ ФОНДА**

СТРУКТУРА АРХИВСКЕ ГРАЂЕ

	бр. јед.	описа	страна
ПОВЕРЉИВА АРХИВА	1-8	3
ОПШТА АРХИВА	9-17	6

**ОПИС
ЈЕДИНИЦА ОПИСА**

ПОВЕРЉИВА АРХИВА

1 1 ПОВЕРЉИВА АКТА ИЗ 1921.

Посланство Краљевине СХС у Румунији шаље Генералном конзулату телеграм Председништва Министарског савета односно текст његове одлуке о забрани рада комунистичке организације и пропаганде у Краљевини СХС (тзв. Обзнана).

Година: 1921.

Врста документа: преписка.

Језик: српски.

Фолијација: 1-2

1 2 ПОВЕРЉИВА АКТА ИЗ 1922.

Извештај конзула о разговору са генералним директором румунске службе сигурности о потреби узајамног обавештавања о полицијским стварима од интереса за обе земље.

Преписка у вези: визирања пасоша за Бугарску југословенском држављанину у мисији истраживања бугарске комитске акције; југословенских држављана у Сулини незадовољних новом државом, који су одбили дати хуманитарне прилоге;

попуњавања и слања службених и квалификационих листа особља Конзулата (у прилогу Службени лист конзула Рајка Винтровића); одржавања дипломатског испита из историје и француског језика у Посланству.

Година: 1922.

Врста документа: преписка, извештај.

Језик: српски.

Фолијација: 3-19

1 3 ПОВЕРЉИВА АКТА ИЗ 1923.

Извештај конзула о Србима односно нашим грађанима у Румунији - њиховом занимању, имовини, поседима (списак наших земљопоседника у Добруци), српским школама и црквама, бескућницима, броју деце и пресељавању у Краљевину СХС.

Извештај МУП-а Краљевине СХС о совјетским агентима на Балкану и посебно у Бугарској.

Извештај конзула о раду Конзулата - особљу, опису послова запослених, врсти и обиму послова, броју евидентираних аката у деловодном протоколу и другим књигама евиденције.

Конзулат обавештава да група Албанаца из Краљевине СХС приређује банкет министру спољних послова Албаније приликом његове посете Букурешту.

Преписка о: строгој контроли руских избеглица у Краљевини СХС (списак руских избеглица којима су визирани пасоши); личностима погодним за извештавање о кретању Албанаца у Румунији; забрани визирања пасоша сумњивим лицима; рођењу престолонаследника Краљевине СХС; обавези Конзулата да шаље месечне спискове издатих виза због лакшег праћења сумњивих лица; привременом смањењу рока службе у МИП-у пре одласка у иностранство; постављењу, премештају и унапређењу особља Конзулата.

Година: 1923.

Врста документа: извештај, преписка.

Језик: српски.

Фолијација: 20-83

1 4 ПОВЕРЉИВА АКТА ИЗ 1924.

Наредба о контроли странаца у Румунији и извештај генералног конзула о последицама одредби напред наведене Наредбе по наше грађане у Румунији, са предлозима мера ради ублажавања њиховог тешког стања, односу румунских власти према нашим поданицима и др.

Извештај конзула о активности Македонско-румунског друштва (Kisovlaha) и његовом односу према Македонском комитету у Бугарској.

Преписка о: предлогу генералног конзула о потреби отварања нашег представништва у Галацу или Браили због знатног броја наших грађана у Браили, Галацу и Сулини; потреби слања књига и календара за потребе друштва "Братство Срба, Хрвата и Словенаца" односно наше колоније у Браили, Сулини и Галацу; служењу војске Краљевине СХС наших држављана у Сулини;

обавези Конзулата да води посебне евиденције за Бугаре који траже наше визе; издавању пасоша Краљевине СХС Стојану Даскалову, брату убијеног бугарског земљоделског вође Даскалова;

предлогу конзула Бразила у Букурешту за отварање једног стоваришта у Краљевини СХС за робу из Бразила и предлогу нашег конзула за његово одликовање;

мађарском обавештајном центру у Сегедину за израду лажних документа; сумњивим лицима којима не треба визирати пасоше;

раду Генералног конзулата у првој половини 1924. године; припадностима особља Конзулата, повећању цена у Румунији, паду вредности француског франка са молбом за повећање плата у швајцарским францима; премештајима, постављењима и одсуству особља Конзулата; неуказном особљу Посланства и сл.

Година: 1924.

Врста документа: извештај, преписка, наредба.

Језик: српски, француски.

Фолијација: 84-160

1 5 ПОВЕРЉИВА АКТА ИЗ 1925.

Обавештења о: директивама бугарске владе за што ближе контакте бугарских студената са нашим студентима у иностранству; припремама СССР за

број бр.јед.
фасцикле описа

рат са Румунијом, румунским Јеврејима као бољшевичким агентима и визирању њихових пасоша.

Преписка о: одликовању војног лекара француског брода "Света Ана" који је у I светском рату превозио српске избеглице и ђаке из Солуна у Француску; Пашку Визину који се нуди за трговачког агента Краљевине СХС у Браили; потреби повећања броја особља Конзулата и њиховим припадностима; постављењу и премештају; повлачењу старих и издавању нових конзуларних таблица код издавања путних и других исправа; сумњивим лицима и др.

Година: 1925.

Врста документа: преписка.

Језик: српски, француски.

Фолијација: 161-207

1 6 ПОВЕРЉИВА АКТА ИЗ 1926.

Преписка о: заоставштини бивше српске црквене општине у Турн Северину са историјатом њеног постанка и развоја; Албанском комитету односно албанској колонији у Букурешту и ступању у исту Албанаца из Краљевине СХС, као и подаци о лицима албанске народности - по евиденцији Конзулата; прикупљању прилога за изградњу Карађорђевог дома у Рачи крагујевачкој преко подружница "Братства Срба, Хрвата и Словенаца" у Румунији;

покушају избегавања службе војске наших грађана у Румунији; одређивању територијалне надлежности новоствореног Генералног конзулата Краљевине СХС у Браили;

повећању плата особљу Конзулата; годишњем одмору и унапређењу; премештају конзула Рајка Винтровића и постављењу Владимира Вукмировића.

Година: 1926.

Врста документа: преписка.

Језик: српски.

Фолијација: 208-255

1 7 ПОВЕРЉИВА АКТА ИЗ 1927.

Извештај Конзулата о намери румунских власти да изврше ревизију боравка странаца у Румунији и плаћања годишње таксе имиграната.

Извештај Конзулата по питању положаја наших држављана у Румунији након извршене ревизије њиховог боравка - злоупотребама румунских власти и њиховом односу према нашим грађанима, појави сензала односно мешетара, плаћању такса, забрани слања печалбарског новца и др.

Преписка о: излажењу и писању листа "Маћедонија" у Букурешту у вези положаја румунске мањине у Македонији; ослобађању плаћања школске таксе ученика родом из Тимока; забрани - до даљњег - визирања пасоша албанским поданицима; спору Конзулата са закупцем дела зграде Генералног конзулата;

тешком материјалном положају особља Конзулата услед економске кризе у Румунији и захтеву за повећање припадности; постављењу Рајка Винтровића за конзула, његовом премештају и постављењу Светозара Рашића,

премештају Светозара Рашића и постављењу за генералног конзула Милана Антића; отпуштању и премештају особља Конзулата.

Година: 1927.

Врста документа: извештај, преписка.

Језик: српски, француски.

Фолијација: 256-315

1 8 ПОВЕРЉИВА АКТА ИЗ 1928.

Предмет о личности Имер Пуке, бившег капетана албанске војске, турског поданика и агента албанске владе, поводом његове изјаве да је у Букурешту радио са нашим генералним конзулом Вукотићем.

Година: 1928.

Врста документа: преписка.

Језик: српски.

Фолијација: 316

ОПШТА АРХИВА

1 9 АКТА ОПШТЕ АРХИВЕ ИЗ 1920.

Извештај генералног конзула у Букурешту о непоштовању, од стране наших граничних власти, постојећих наређења о прегледу путних исправа на југословенско-румунској граници.

Извештаји и преписка о: ценама румунске нафте и нафтних деривата и начину формирања истих, могућности транспорта румунске нафте бродовима Бродарског синдиката и условима плаћања румунске нафте; условима продаје румунске нафте за потребе Министарства саобраћаја и Министарства војске Краљевине СХС и могућности смањења румунске извозне таксе за исту.

Тумачење Комисије за извршење Сен-Жерменског уговора о миру одредаба које регулишу питање држављанства бивших аустроугарских држављана који потичу са територија прикључених Краљевини СХС.

Циркулари МИП-а и преписка о: забрани визирања пасоша руским избеглицама за улазак у Краљевину СХС или у транзиту; забрани визирања пасоша осумњиченима за шпијунажу и большевизам; забрани издавања пасоша члановима представништва КП Југославије у Москви и курсистима у школи за пропагандисте; забрани издавања пасоша и визе председнику Централног македонског комитета Др. А. Кочарефу; таксама за издавање и визирање пасоша; издавању пасоша лицима која немају уверење о држављанству; жалбама странаца односно Румуна на наше царинске власти због учесталог одузимања странаг новца путницима у транзиту на југословенско-румунској граници; понашању Румунске банке код исплате новца Конзулату на штету његовог особља;

идентификацији умрлих лица интернираних у Араду у I светском рату; обавези Конзулата да шаље МИП-у све румунске прописе који својом садржином задиру у интересе и права наших грађана;

забрани извоза из Краљевине СХС одређених валута и артикала и извозним царинама; појави заразних сточних болести у Румунији; кредиту за канцеларијске трошкове Конзулата за 1920/21. годину и др.

Година: 1920.

Врста документа: извештај, циркулар, преписка.

Језик: српски, француски.

Фолијација: 317-396

2 10 АКТА ОПШТЕ АРХИВЕ ИЗ 1921.

Материјали о: обавези Конзулата да прикупља податке и шаље публикације о антидржавним елементима и непријатељској пропаганди, као и о нашим и страним комунистима у Румунији; издавању и визирању пасоша војним обвезницима у земљи и иностранству; издавању уверења о држављанству и року опције за његово стицање или отпуштање; одређивању држављанства румунских Јевреја; наплати такса за визирање пасоша; забрани издавања и визирања пасоша у иностранству, последицама те забране за наш живаљ у Румунији и потреби доношења правилника за издавање заграничних пасоша; потреби за већим бројем службеника у Конзулату са навођењем врсте и обима послова, захтеву за повећањем додатка на скупоћу и предрачуну потребних кредита за буџетску 1921/22. годину; одговору Конзулата на жалбе странаца на рад Конзулата;

спречавању преласка из Румуније у нашу земљу румунских држављана ради настањивања; регулисању прелаза југословенско-румунске границе дво-власника са њиховом стоком; репатријацији бивших заробљеника из Русије;

непрецизности у вршењу функција и јурисдикцији Генералног конзулата у Букурешту и потреби закључења конзуларне конвенције са Румунијом;

прикупљању од стране Генералног конзулата Краљевине Србије у Букурешту, добровољних прилога за Црвени крст Краљевине Србије у времену од 1915-1918. године;

условима за оферталну лицитацијују и набавку нафте и нафтних деривата за потребе државне железнице и војске, ценама разних артикала; текућим питањима трговине и индустрије Краљевине СХС и др.

Година: 1921.

Врста документа: извештај, реферат, циркулар, преписка, наредба.

Језик: српски, француски, румунски, италијански.

Фолијација: 1-307

2 11 АКТА ОПШТЕ АРХИВЕ ИЗ 1922.

Материјали о: одбијању румунских власти да примају судске позиве и решења, војне позиве, болничке трошкове итд. од Генералног конзулата већ само дипломатским путем преко нашег Посланства;

сукобу надлежности између Посланства и Конзулата по питању издавања пасоша; висини таксе за визе између Бугарске и Краљевине СХС и Аустрије и Краљевине СХС; визирању пасоша јерменским избеглицама; издавању

пасоша и виза појединцима; праћењу рада и кретања Др. Ивана Шуштершића" чији рад је деструктиван за нашу земљу";

договору румунских и наших власти да се закон о продужењу рока закупа станова односи и на стране држављане;

позиву за учествовање на Љубљанском велесајму; забрани транзита румунске стоке за Италију због сточне заразе; ценама стоке и житарица и румунским фирмама за продају жита; могућности увоза цигарет папира у Румунију.

Циркулари Извештајног одсека Министарства трговине и индустрије Краљевине СХС;

Преписка о постављењу Иве Андрића за вицеконзула у Генералном конзулату у Букурешту (1.X 1921.) и његовом премештају у Генерални конзулат у Трсту крајем 1922. год.

Година: 1922.

Врста документа: реферат, извештај, циркулар, преписка.

Језик: српски, француски, румунски, мађарски.

Фолијација: 308-536

2 12 АКТА ОПШТЕ АРХИВЕ ИЗ 1924.

Циркулари и преписка о:

узајамном издавању бесплатних виза намештеницима дунавских друштава речне пловидбе и њиховим породицама из Чехословачке и Краљевине СХС;

условима за улазак у нашу земљу ради запослења;

таксама за визе по земљама и посебно за италијанске држављане;

исплати путних и селидбених трошкова службеницима МИП-а;

истакнутим Србима у Турн Северину поборницима националне борбе.

Протокол о предаји дужности приликом одласка на одсуство генералног конзула Рајка Винтровића.

Година: 1924.

Врста документа: протокол, циркулар, преписка.

Језик: српски, француски.

Фолијација: 537-553

3 13 АКТА ОПШТЕ АРХИВЕ ИЗ 1925.

Извештаји, циркулари, преписка о:

договорима Краљевине СХС са Италијом, САД, Пољском и другим земљама у вези врста виза и наплате таксе за визе; начину издавања повратних виза руским избеглицама; новим штампелима за визирање пасоша; исплати купона ратне штете.

Решење Министарског савета са табелама о припадностима државних чиновника у иностранству.

Петнаестодневни и месечни извештаји Министарства пољопривреде Румуније о стању пољопривреде (усева) и климатској ситуацији.

Година: 1925.

Врста документа: решење, извештај, циркулар, преписка.**Језик:** српски, француски, румунски.**Фолијација:** 1-113**3 14 АКТА ОПШТЕ АРХИВЕ ИЗ 1926.**

Циркулари и преписка о:

реципрочној наплати таксе за визирање пасоша држављанима страних земаља; визирању совјетских пасоша; року важности визе; издавању бесплатних виза члановима новинских организација Мале Антанте и истакнутим личностима; снижавању таксе за визе посетиоцима сајамских приредби у Краљевини СХС; поступању при стицању држављанства Краљевине СХС; исплати принадлежности државних службеника у иностранству.

Правилник о уживању пензија у иностранству.

Извештаји Министарства пољопривреде Румуније о стању пољопривреде (усева) и климатској ситуацији.

Акредитивно писмо краља Александра I за генералног конзула Краљевине СХС у Букурешту, Владимира Вукмировића (6.XI 1926.).

Година: 1926.

Врста документа: извештај, правилник, циркулар, преписка.**Језик:** српски, француски, румунски.**Фолијација:** 114-248**3 15 АКТА ОПШТЕ АРХИВЕ ИЗ 1927.**

Циркулари и преписка о: забрани издавања виза нашим грађанима за Бугарску у Генералном конзулату у Букурешту; издавању дозвола за прелет страних авиона преко наше територије и таксама за исто; издавању бесплатних виза на бази реципроцитета чиновницима немачког друштва за пловидбу Дунавом.

Решење МИП-а о наплати таксе за визирање пасоша.

Упутство МИП-а у вези слања економских извештаја.

Извештаји Министарства пољопривреде Румуније о: стању пољопривреде (жетви) у 1926. год.; стању стоке у јесен 1926. год.; стању пољопривреде (усева) и климатској ситуацији - по месецима.

Извештаји генералног конзула о: румунском увозу и извозу; привредној и трговинској активности у Румунији, опадању активности луке Браила и питању отварања слободних пристаништа на Дунаву; индустрији материјала за грађење у Румунији; керамичкој и млинској индустрији, увозу чокота винове лозе и др.

Два писма генералног конзула Трговачкој и индустријској комори Румуније у вези извоза наших сувих шљива са статистиком извоза овог артикла у 1926. по земљама као и о нашим главним производима планираним за извоз од 1.9.1927.-31.8.1928. год.

Акредитивно писмо краља Александра I за генералног конзула у Букурешту Милана Антића (3.11.1927.).

Година: 1927.

Врста документа: решење, упутство, циркулар, извештај, преписка.

Језик: српски, француски, румунски.

Фолијација: 249-346

3 16 АКТА ОПШТЕ АРХИВЕ ИЗ 1928.

Извештаји генералног конзула о: економској политици Румуније у 1927. год.; политици Румуније у области шумарства и посебно о храстовом дрвету, његовој експлоатацији и трговини;

румунским мерама у области пољопривреде, разлозима за доношење закона о класирању жита, основним принципима тог закона и реаговању румунске опозиције на исти /превод закона у прилогу/; Закону о организацији, администрацији и експлоатацији пашњака у Румунији, коментарима генералног конзула о истом и о његовом утицају на положај наших мањина /закон у прилогу/;

увозу и извозу Румуније за 1925. год. са статистичким подацима по артиклима и земљама у прилогу; регулисању ратног дуга Румуније Француској; румунском извозу и кризи румунске трговине; стању румунске пијаце; румунској шљиви и дувану; жетвеном приносу у 1928. год.

Извештаји Министарства пољопривреде Румуније о: стању пољопривреде (усева) и климатској ситуацији - по месецима.

Два чланка у "Аргусу", румунском економском часопису, о румунско-југословенским односима и о румунским ценама.

Циркулари и преписка о: отпусту из нашег држављанства; војним обвезницима у иностранству; добијању објаве за улазак у Краљевину СХС оптаната - Срба из Румуније; укидању виза за држављане Чехословачке /за време летње сезоне/ и Немачке; визирању бугарских и турских пасоша и др.

Акредитивно писмо за генералног конзула Краљевине СХС у Букурешту Ивана Вукотића /19.5.1928./ и одобрење - егзекватура - Краљевског намесништва Румуније да конзул може вршити конзуларне послове на њеном подручју /25.7.1928./.

Година: 1928.

Врста документа: закон, извештај, циркулар, преписка.

Језик: српски, француски, румунски.

Фолијација: 347-562

3 17 АКТА ОПШТЕ АРХИВЕ ИЗ 1929.

Министарство иностраних послова обавештава Конзулат о одобреном кредиту за исплату свих државних обавеза из ранијих година створених до 31. марта 1928. год. и захтев Генералног конзулата за исплату потраживања из 1924-1926. год.

Година: 1929.

број бр.јед.
фасцикле описа

Врста документа: преписка.

Језик: српски.

Фолијација: 563-565

**ИНДЕКСИ
АРХИВСКЕ ГРАЂЕ ФОНДА**

ИМЕНСКИ ИНДЕКС

А

АНДРИЋ ИВО
11

АНТИЋ МИЛАН
7, 15

В

ВИНТРОВИЋ РАЈКО
2, 6-7

ВУКМИРОВИЋ ВЛАДИМИР
6, 14

ВУКОТИЋ ИВАН
16

Д

ДАСКАЛОВ
4

КОЧАРЕФ А.
9

Р

РАШИЋ СВЕТОЗАР
7

Ш

ШУШТЕРШИЋ ИВАН
11

ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ИНДЕКС**А**

АЛБАНСКИ КОМИТЕТ У БУКУРЕШТУ

6

ГГЕНЕРАЛНИ КОНЗУЛАТ КРАЉЕВИНЕ СХС У
БРАИЛИ

6

ММАКЕДОНСКО-РУМУНСКО ДРУШТВО
(КУЦОВЛАСИ)

4

"МАЋЕДОНИЈА", лист у Букурешту

7

ССРПСКА ЦРКВЕНА ОПШТИНА У ТУРН
СЕВЕРИНУ

6

Ц

ЦРВЕНИ КРСТ КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ

10

ТЕМАТСКИ ИНДЕКС

Ј	ПОЉОПРИВРЕДА У РУМУНИЈИ
ЈУГОСЛОВЕНИ У РУМУНИЈИ	13-15
4, 7	ПРИВРЕДА РУМУНИЈЕ
К	15-16
КОМУНИСТИ-ЈУГОСЛОВЕНСКИ	С
9	СОВЈЕТСКИ АГЕНТИ НА БАЛКАНУ
О	3
ОДНОСИ КРАЉЕВИНЕ СХС СА РУМУНИЈОМ	СРБИ У РУМУНИЈИ
2, 4, 7, 9-11	3
П	Т
ПОЉОПРИВРЕДА РУМУНИЈЕ	ТРГОВИНСКИ ОДНОСИ КРАЉЕВИНЕ СХС СА
16	РУМУНИЈОМ
	9

Генерални конзулат Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца у Букурешту

штампа

Архив Југославије

припрема за штампу

Одељење за информисање и примену информационих технологија
и међународну архивску сарадњу

унос текста

Татјана Вукелић

прелом текста

Ленка Чуровић

софтвере

Microsoft Windows 10 Pro

Microsoft Word 2013

писмо

Times_New_Roman

хардваре

персонални рачунар Intel(R) Core (TM) [i3-7100 CPU@3.90GHz](#) 3.91 GHz

ласерски штампач HP Laser Jet Pro MFP M227sdn

штампање завршено

децембар 1997. године

БЕОГРАД, Васе Пелагића 33

Телефони:

Централа 3690-252, 3690-253, 3690-261, 3690-262

Директор 3691-007

Факс 306-6635